

Stanovisko habilitační komise k návrhu na jmenování docentem

Masarykova univerzita	Pedagogická
Fakulta	Pedagogika
Obor řízení	<i>PhDr. Jasňa PACOVSKÁ, Ph.D.</i>
Uchazečka	katedra českého jazyka a literatury Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci
Pracoviště uchazeče	PACOVSKÁ, Jasňa. <i>K hlubinám studákovy duše. Didaktika mateřského jazyka v transdisciplinárním kontextu</i> . Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-264-2152-4. (242 s.)
Habilitační práce	

Složení komise

Předseda	prof. PhDr. Vlastimil ŠVEC, CSc. <i>Pedagogická fakulta MU</i>
Členové	prof. PhDr. Oľga ZÁPOTOČNÁ, CSc. <i>Pedagogická fakulta TU v Trnavě, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV v Bratislavě</i>
	doc. PhDr. Jana Marie TUŠKOVÁ, Ph.D. <i>Pedagogická fakulta MU</i>
	doc. PaedDr. Jan SLAVÍK, CSc. <i>Pedagogická fakulta ZČU v Plzni</i>
	doc. MgA. Stanislav SUDA, Ph.D. <i>Pedagogická fakulta JČU v Českých Budějovicích</i>

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazečky

Uchazečka absolvovala v roce 1982 na Filozofické fakultě UK v Praze učitelství studijní obor český jazyk a literatura – psychologie. Vědeckou přípravu v oboru pedagogika ukončila na téže fakultě v roce 1995 obhajobou disertační práce *Realizace záměru mluvčího v pedagogické komunikaci*.

Těžištěm odborného zájmu uchazečky je didaktika českého jazyka v transdisciplinárních souvislostech. Svoje výzkumné aktivity opírá o kognitivně lingvistické přístupy k didaktice mateřského jazyka. Lze je rozdělit (s vědomím vzájemné propojenosti) do dvou oblastí.

1. Pedagogická komunikace a komunikační dovednosti

Práce uchazečky se opírají nejenom o pedagogiku, psychologii, didaktiku mateřského jazyka, ale i psycholingvistiku a psychosomatické disciplíny, zejména dialogické jednání. Prostřednictvím výzkumů objasnila některé faktory úspěšnosti pedagogické komunikace. Z jejich prací je zřejmé, že úspěšná komunikace učitele se žáky je závislá především na jejich dorozumění o učivu. Komunikační dovednosti uchazečka chápe jako otevřené dispoziční struktury, které jsou založeny na vědomém autentickém a tvořivém jednání.

2. Kognitivní přístup k jazyku a jeho využití v didaktice mateřského jazyka

V této, rozsáhlejší oblasti se uchazečka zapojila do řady grantových projektů, a to zpočátku jako spoluřešitelka, později i jako řešitelka. Navázala mezinárodní spolupráci a účastnila se mezinárodních konferencí (Polsko, Švédsko, Rusko, Velká Británie, Itálie, Portugalsko, Brazílie, Slovensko).

Z jejích výzkumů lze připomenout zkoumání porozumění prostorovým vztahům u dětí na přelomu mladšího a staršího školního věku. Zajímavé výsledky přinesly její výzkumy jazykových stereotypů ze školního prostředí. Současně si uchazečka uvědomovala význam syntetického zpracování myšlenek kognitivní lingvistiky pro potřeby didaktiky mateřského jazyka. Výsledkem je autorčina monografie *K hlubinám studákovy duše. Didaktika mateřského jazyka v transdisciplinárním kontextu*. V této myšlenkově bohaté práci uchazečka mimo jiné prokázala, že jazyk není pouze dorozumivací prostředek, nýbrž nástroj, který ve spojení s myšlením umožňuje žákům poznávat svět a existovat v něm.

Výsledky vědecké činnosti uchazečky reprezentují četné publikace, přednášky v tuzemsku a zejména v zahraničí. Sumárně lze tyto výsledky shrnout takto:

- 3 vědecké studie v recenzovaném časopise v databázi ERIHplus,
- 5 studií v českém recenzovaném časopise,
- 18 studií v jiných odborných časopisech,
- 1 odborná kniha,
- 1 kapitola ve světovém jazyce a 6 kapitol v ostatních jazycích,
- 2 články ve sborníku zařazeném v ISI Proceedings a 29 ostatních sborníkových článků,
- 26 prezentací na konferencích.

Na publikace uchazečky byly zaznamenány ohlasy: 1 citace ve WOS, 42 ostatních citací a 5 dalších ohlasů (z toho jeden ve WOS).

Závěr: Vědecká způsobilost uchazečky *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Pedagogika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazečky

Uchazečka dvacet let působila jako odborná asistentka na Ústavu českého jazyka a teorie komunikace Filozofické fakulty UK v Praze. Vyučovala řadu předmětů, např. Didaktiku českého jazyka, Souvislé pedagogické praxe, Komunikaci v praxi, K pojetí úspěšné komunikace, Úvod do psycholingvistiky. Vedla řadu bakalářských a diplomových prací, konzultovala témata rigorózních prací a disertačních prací.

Od roku 2013 působí uchazečka na Katedře českého jazyka a literatury Přírodovědně-humanitní a pedagogické fakulty TU v Liberci. Zde vyučuje různé předměty (např. Vybrané kapitoly z didaktiky českého jazyka a literatury, Praktickou stylistiku, Praktický výevik v pravopise, Základy sociální komunikace, Kapitoly z kognitivní lingvistiky), vede bakalářské a diplomové práce.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazečky *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Pedagogika.

Hodnocení habilitační práce uchazečky

Komise se seznámila s oponentskými posudky habilitační práce i vlastní prací. Dospěla k těmto závěrům:

1. Oponenti považují téma habilitační práce nejenom za aktuální, ale i nadčasové. Pozitivně hodnotí interdisciplinární pojetí práce, zejména úspěšný pokus uchazečky aplikovat vybrané poznatky kognitivní lingvistiky do didaktiky mateřského jazyka.
2. Uchazečka se opírá o metaforu „cesty do hlubin študákovy duše“ a dokládá dílčími empirickými sondami dvě dimenze této cesty: obsahovou dimenzi a didaktickou dimenzi, která spočívá ve vytváření příležitostí k učení se tomuto obsahu. K tomu lze přičíst ještě dimenzi psychosomatickou, která se promítá do komunikace učitele se žáky.
3. Klíčový pojem, který uchazečka podrobněji osvětluje a který prostupuje celou habilitační práci, je pojem „jazykový obraz světa“.
4. Pozitivně lze hodnotit autorčin poznatek, že transdisciplinární přístup k výuce českého jazyka překovává existující jednostranné didaktické přístupy. Ukázala, že jazyk je pro žáky nejenom prostředek dorozumění, ale i poznávání světa.
5. Uchazečka dále dospěla k závěru, že kognitivně lingvistická dimenze didaktiky mateřského jazyka umožňuje učitelům, aby vedli žáky k objevování světa, k jeho porozumění a výkladu.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazečky *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Pedagogika.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
Záporných		0
Neplatných		0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazečky předkládá komise Vědecké radě Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazečku docentkou v oboru Pedagogika. na zastavení řízení.

V Brně dne 4. dubna 2018

prof. PhDr. Vlastimil ŠVEC, CSc.
podpis

prof. PhDr. Olga ZÁPOTOČNÁ, CSc.
podpis

doc. PhDr. Jana Marie TUŠKOVÁ, Ph.D.
podpis

doc. PaedDr. Jan SLAVÍK, CSc.
podpis

doc. MgA. Stanislav SUDA, Ph.D.
podpis